

בזכרון-יעקב אצל אהרון אהרונסון, אצל פרופ' ברוך שץ
למדו ציור, זכורים לי "כלי הציור": תיק הקרטון גדל
הממדים ובו גליונות ניר גדולים ועבים, עפרונות משולשים
בגדלים שונים, סרגלים וכיו"ב מכשירים ממכשירים שונים.
אהבנו להסתכל איך אבא שקוע בעבודות הרישום.
לכל מקומות ההשתלמות הללו היה אבא מגיע במקלו
ואולי גם בתרמילו.

ביפו למדנו, יהודה ואני, תחילה בביה"ס לבנות ואחר-כך
בגימנסיה; יהודה במכינה ג'. ואני במכינה א' (גימנזיסטים
לכל דבר).

גם עתונים היו לנו "עולם קטן" ו"החיים והטבע". מבעוד
מועד רכשם אבא למעננו שלא נשב, חלילה, בטלים מקריאה.
כרך עבה, הכולל את כל גליונות "עולם קטן" שיצא לאור
בירושלים בשנת 1893 (עוד בטרם נולדנו) ע"י בן-יהודה,
יהודה גור וד. יודלוביץ. את גליונות "החיים והטבע" שיצא
בוילנה בשנים 1905-6 (בטרם ידענו קרוא וכתוב), שמר
וכרכם למעננו. מאוחר יותר הופיעו "השחר" ו"בן-שחר"
(1911) אותם כבר קראנו בעודם "חמים".

חביבים עלינו היו שני העתונים הראשונים (כרכים עבים
וכבדים) ועוד שנים רבות היינו חוזרים וקוראים בהם ולא
עוד אלא ש"הורשנום" לילדינו וגם הם "הציצו" בהם ל-
פרקים. אגב, ב"החיים-והטבע" התפרסם מכתב "תעמולה"
למען עליה לארץ, מאת יהודה וכך קרה הדבר: מתוך שיחה
בין שני יהודים בחנות מכולת, קלט יהודה את המשפט
חבא: "כאשר יתהפך הגלגל ויפסקו שם הפוגרומים, נחזור
לרוסיה". יהודה, בן השמונה, לא יכול היה להבין איך
יכולים יהודים אפילו להעלות על דעתם שיבה לרוסיה,